

International JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 04.02.2023
Published /Yayınlanma 30.04.2023
Volume/Issue (Cilt/Sayı)-ss/pp 10(94), 806-812

<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.3588>
Research Article
ISSN: 2459-1149

 Öğr. Gör. Dr. Kerim COŞKUN
 <https://orcid.org/0000-0002-8963-0740>
 Siirt Üniversitesi, Kurtalan MYO, Siirt / TÜRKİYE

 Prof. Dr. Ahmet BÜYÜKŞALVARCI
 <https://orcid.org/0000-0001-7207-3987>
 Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya / TÜRKİYE

TURİZM VE GÖÇ: ANTALYA İLİ ÖRNEĞİ¹

TOURISM AND MIGRATION: THE CASE OF ANTALYA PROVINCE

ÖZET

Bu çalışmanın temel amacı Antalya ilinin 2022-2013 yılları arasında iç göç oranları ile birlikte turizm potansiyelini analiz etmektir. Bu amaç doğrultusunda Türkiye İstatistik Kurumu ve Kültür ve Turizm Bakanlığı verileri araştırma kapsamında kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda ise Antalya ilinin son 10 yıl içerisinde nüfusunun sürekli olarak arttığı ve net göç hızının her zaman artı yönde olduğu görülmektedir. Göçle artan nüfusun yanı sıra ilin yıllara göre turizm faaliyetlerinin olumlu yönde geliştiği söylenebilir. Antalya'nın en fazla göçü büyük şehirler, çevre ve yakın illerden aldığı dikkati çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Antalya, göç, turizm.

ABSTRACT

The main purpose of this study is to analyze the tourism potential of Antalya province together with the internal migration rates between 2022-2013. For this purpose, the data of the Turkish Statistical Institute and the Republic of Türkiye Ministry of Culture and Tourism were used within the scope of the research.

As a result of the study; It is seen that the population of Antalya has increased continuously in the last 10 years and the net migration rate is always positive. In addition to the increasing population with migration, it can be said that the tourism activities of the province have developed positively over the years. It is noteworthy that Antalya receives the most immigration from metropolitan cities, surrounding and nearby cities.

Keywords: Antalya, migration, tourism.

1. GİRİŞ

Dünya ekonomisindeki yeri her geçen gün artan turizm sektörünün, ülke ekonomilerine sağlamış olduğu büyük katkının yanı sıra bu ülkelerin hem toplumsal, sosyal ve kültürel hem de siyasal ve çevresel gelişiminde önemli etkileri olduğu gözlemlenmektedir (Çelik Uğuz, 2012: 177). Ekonomiye olumlu katkılar sağlayan turizm, çok sayıda ülke için döviz girdisi, istihdam, pazar payı ve milli gelirde büyük oranda olumlu katkıları bulunmaktadır. Ekonomik kalkınma ve büyümedeki rolü olan bu etkenler için ülkeler birbiri ile rekabet halindedir (Bahar & Kozak, 2005: 141). Turizm, istihdam imkanlarını artırarak kırsaldan şehre doğru göç hareketliliğini hızlandırıp iç göç oranlarını etkilemektedir. Destinasyonlara çeşitli nedenlerle yapılan göçlerin temelinde turist hareketliliği yer almaktadır. Bu hareketlilik aynı zamanda göç dalgasını da oluşturmaktadır (Özekici, 2022: 81-82). Bu kapsamda gelişen turizm sektörünün nüfus değişimini etkilediği söylenebilir (Möller & Amcoff, 2016: 1). Göç olgusu ile yakından ilişkilendirilen turizm kavramı, göçten farklı özellikte ve gerekçelerde olsa da bir nevi geçici göç olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle turizm ve göç kavramlarının birbirleri ile ilişkili ve birbirlerini besleyen iki olgu olduğu ileri sürülebilir (Özyakışır, 2017: 153). Gelir ve istihdam ise göçü etkileyen başlıca unsurlar arasındadır. Coğrafi olarak bulunduğu yerden yerleşme amacıyla başka bir yere gitmek olarak tanımlanan göç kavramı ekonomik, sosyal ve siyasal nedenlerle ortaya çıkmıştır (Çelik, 2007: 88).

¹ Bu çalışma 4-6 Mayıs 2018 tarihleri arasında Şanlıurfa'da gerçekleştirilen II. Uluslararası Küreselleşme ve Uluslararası İlişkiler Kongresi'nde sunulan özet metnin genişletilmiş halidir.

Literatür incelendiğinde göç kavramsal olarak nitelikli insan ve beyin göçü (Samet, 2013), işçi göçü (Han & Li, 2017; Khoo, Platt & Yeoh, 2017; Konan, 2011), mevsimlik göç (Gustafson, 2002) kalıcı göç (Boubtane, Dumont & Rault, 2014), iç göç (Ley, 2007; Yakar, 2012), dış göç (Şahin, 2001), uluslararası göç (Lundmark, Ednarsson & Karlsson, 2014; Yılmaz, 2014), köyden kente göç (Liu, 2008) gibi kavramlar ile çalışmalarda ele alınmaktadır. Turizm ve göç kavramı da farklı boyutları ile birçok çalışmada incelenmektedir (Ballesteros & Fera, 2016; Beladi, Chao, Ee & Hollas, 2015; Bianchi, 2000; Etzo, Massidda & Piras, 2014; Gustafson, 2002; Janta, Brown, Lugosi & Ladkin, 2011; Konan, 2011; Kuentzel & Ramaswamy, 2005).

Turizmin gelişmesi ile yatırımların ve istihdamın artması sonucunda yoğun bir göç alan Antalya ili araştırma alanı olarak seçilmiştir (Işık, 2005). Anadolu'nun güney kısmında yer alan Antalya ili turizm yönünden çok cazip bir yapıya sahiptir. Turizm sektöründeki gelişmeye paralel olarak nüfusu hızlı bir şekilde artış göstermektedir. Antalya ili hem arkeolojik ve kültürel zenginlikleri ile hem de coğrafi konumu itibarıyla farklı turizm çeşitleri için gerekli olan bütün imkanları sunmaktadır (Albeni & Ongun, 2005: 101). Antalya, başta turizm olmak üzere tarım, sanayi ve hizmet sektöründeki iş imkânları ile bilhassa çevre illerden ve Türkiye'nin her bölgesinden göç almaktadır. 1970'li yıllarda öne çıkan turizm yatırımları ve tarım sektöründen kaynaklı göçlerin hızla arttığı görülmektedir (Özözen Kahraman, 2008: 169). Bu çalışmada Antalya'nın ülke içi göç durumu ile birlikte ilin turizm potansiyelinin son 10 yılı analiz edilmektedir. Bu amaç kapsamında Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Kültür ve Turizm Bakanlığı (KTB) verileri dikkate alınarak göçün hangi illerden Antalya'ya gerçekleştiği, net göç hızı ve son 10 yıla göre değişen nüfus oranları ve Antalya'daki turizm potansiyelinin durumu incelenmektedir.

2. GÖÇ VE TURİZM İLİŞKİSİ

Göç, toplumlar üzerinde sosyal, kültürel ve ekonomik değişiklikler meydana getirmektedir. Tarihsel süreç içerisinde ise göç sanayi, ekonomi ve kentleşme ile paralel olarak gelişen bir olgudur (Bahar & Bingöl, 2010: 44). Şehirleşme ise önemli ölçüde göçle bağlantılıdır (Bhagat & Mohanty, 2009: 11).

Göç geçmiş dönemlerde bir sorun olarak değerlendirilmekte iken günümüzde ise bu durumun aksine olumlu bir anlayışın olduğu söylenebilir (Suliman, 2017: 417). Ev sahibi ülkeye gelen göçmenler mevcut beşeri sermayeyi destekleyerek yetenek ve becerilerini ile olumlu katkılar sağlamaktadır (Boubtane, Dumont & Rault, 2014: 4-5). Ayrıca göç edenlerin gelir düzeyi düşük ve işsizlik oranı fazla olan yerlerden istihdam imkanlarının yüksek olduğu yerlere doğru hareketleri söz konusudur (Fidrmuc, 2004: 230-231). Göç, ekonomisi iyi olmayan yerlerden daha iyi olan ülke, şehir ve alanlara doğru gerçekleşmektedir. Bu yönüyle göçün gelir düzeyi düşük insanların geçimini sağlamak için mevcut durumlarıyla başa çıkabilecekleri bir fırsat olduğu değerlendirilmektedir (Alam & e-Khuda, 2011: 47).

İlgili alanyazında göç kavramı farklı boyutları ve sonuçları ile ele alınarak gelişme ve ekonomik açıdan incelenmektedir (Bove & Elia, 2017; Chen & Fang, 2013; Collyer, Cherti, Lacroix & Heelsun, 2009; Dewind, Kim, Skeldon & Yoon, 2012; Suliman, 2017). Ayrıca ekonomik nedenler dışında göç, sosyo-kültürel nedenlerden dolayı da ortaya çıkmaktadır (Bhagat & Mohanty, 2009: 11).

Göçün gidilen ülkelere çeşitli faydaları bulunmaktadır. Sosyal ve ekonomik açıdan katkıları, kültürel yönden toplumu zenginleştirmesi ve turizm ürünlerinde sağladığı artış ile seyahat, konaklama, yemek hizmeti ve turizmin diğer alanları için işgücü desteği sağlamaktadır (Deniz & Özgür, 2010: 14). Bununla birlikte turizmde yaşanan büyüme ile yerel işgücü ve iş imkanları açısından cazip hale gelen yerler genellikle göç almaktadır (Gössling & Schulz, 2005: 44). Göçle birlikte akrabalık ve arkadaşlık bağlarının göç edilen coğrafyalara uzaması turizm hareketlerini ortaya çıkarmaktadır. Göçmen durumundaki insanların akraba, dost ve geldikleri yerleri ziyaretleri neticesinde turist oldukları görülmektedir (Williams & Hall, 2000: 7). Bu çerçevede göç ve turizmin birbirinin sebebi ve sonucu olabilecek iki olgu olduğu söylenebilir. Göç ve turizm arasındaki ilişki aşağıdaki ifadeler ile daha iyi anlaşılmaktadır (Özyakışır, 2017: 155):

- ✓ Turizmin gelişim göstermesi göçü engeller,
- ✓ Turistik yerler göç hareketlerinin cazibe merkezidir,
- ✓ Göçün artış göstermesi doğaya zarar verdiği için turizmi olumsuz etkiler,
- ✓ Göçün atışı turistik faaliyetleri ve ticareti geliştirir,
- ✓ Göç ile birlikte uluslararası ticaret turizmi teşvik eder,
- ✓ Turizmde yaşanan gerileme ters göççe yol açar.

3. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Antalya'nın turizm ve göç ilişkisini analiz etmek amacıyla son 10 yıl dikkate alınarak ilin nüfus durumu, göç oranları ve göç aldığı iller ile turizm tesislerinin sayısı ve ili ziyaret eden turist sayısı incelenmektedir. Bu amaç çerçevesinde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Kültür ve Turizm Bakanlığı (KTB) verileri araştırma kapsamında kullanılmıştır.

Tablo 1: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine Göre Antalya ve Türkiye'nin Nüfus Durumu

Yıllar	Antalya	Türkiye
2022	2688004	85279553
2021	2619832	84680273
2020	2548308	83614362
2019	2511700	83154997
2018	2426356	82003882
2017	2364396	80810525
2016	2328555	79814871
2015	2288456	78741053
2014	2222562	77695904
2013	2158265	76667864

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

Tablo 1'de görüldüğü üzere 2013 yılı ve sonrasında adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre Antalya ilinin 2022 yılına kadar yani son 10 yıl içerisinde nüfusu Türkiye'nin nüfusuna paralel olarak sürekli şekilde arttığı görülmektedir.

Tablo 2: Antalya İlinin Aldığı ve Verdiği Net Göç ile Net Göç Hızı

Dönem	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine Göre			
	Aldığı göç	Verdiği göç	Net Göç	Net Göç Hızı
2021-2022	92004	78986	13018	4,9
2020-2021	88305	80505	7800	3,0
2019-2020	83035	62325	20710	8,2
2018-2019	100140	68494	31646	12,7
2017-2018	95920	80349	15571	6,4
2016-2017	87232	72178	15054	6,4
2015-2016	79203	73119	6084	2,6
2014-2015	96441	68374	28067	12,3
2013-2014	93057	64631	28426	12,9
2012-2013	88605	64075	24530	11,4

Kaynak: TÜİK verileri dikkate alınarak oluşturulmuştur.

Tablo 2'de görüldüğü üzere son 10 yılı kapsayan Antalya ilinin adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre net göç hızı eksi seviyeye düşmemiştir. En yüksek net göç hızını 12,9 oranı ile 2013-2014 dönemi oluşturmaktadır. İkinci olarak 12,7 net göç hızı ile 2018-2019 dönemidir. Üçüncü olarak 12,3 net göç hızı ile 2014-2015 dönemi dikkati çekmektedir.

Tablo 3: Antalya'nın En Fazla Göç Aldığı İller Sıralaması

Şehirler	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Adana	2713	2699	2377	3399	3091	2714	2534	3470	2941	2836
Afyonkarahisar	1607	1550	1465	1942	1781	1836	1626	2219	2225	2345
Ankara	6543	6390	6284	6383	7364	6292	5446	6522	6900	5805
Aydın	1242	1226	1198	1238	1407	1293	1158	1158	1280	1337
Burdur	3325	2838	3233	3760	3071	3113	2714	3421	3577	3180
Bursa	1748	1693	1419	1643	1679	1626	1292	1467	1439	1460
Denizli	1604	1485	1431	1865	1732	1544	1495	1619	1524	1646
Diyarbakır	2852	2645	2498	2558	2267	2080	2357	2492	2359	1845
Eskişehir	1052	1148	1065	1297	1216	1099	1184	1118	939	1058
Gaziantep	2157	2299	2052	3072	2650	2498	1971	2564	2133	2043
Hatay	3049	2834	2135	3234	2968	2563	2275	3130	3026	3075
Isparta	3684	3562	3741	4157	3747	3566	3306	4058	4516	4508
İstanbul	11266	10949	12082	11723	14355	11286	10141	10887	10106	8614
İzmir	3443	3388	3147	3673	3681	3458	3076	3727	3467	3605
Kahramanmaraş	1392	1250	1103	1656	1273	1219	1110	1532	1658	1819
Kayseri	1352	1297	1316	1646	1533	1371	1374	1466	1398	1568
Konya	4079	4028	3974	5369	4661	4574	4253	5500	5161	5417
Mersin	2606	2612	2034	3041	2785	2647	2241	3041	2816	2952
Muğla	2221	2275	1919	2383	2382	2089	1925	2385	2183	2305
Şanlıurfa	4693	4185	3315	4878	3436	2702	2554	2956	2929	2670
Van	2793	2725	1765	1873	1886	2172	2118	2502	2467	1867

Kaynak: TÜİK verileri dikkate alınarak oluşturulmuştur.

Tablo 3'te görüldüğü üzere 2022-2013 yılları arasında son 10 yılı kapsayan süreçte Antalya iline en çok göç veren iller yer almaktadır. Antalya'nın her ilden göç almasına rağmen tabloya bu yıllarda içerisinde 1000 kişi ve üzerinde göç veren iller yansıtılmıştır. Antalya'ya göç veren illerin başında İstanbul, ikinci olarak ise Ankara gelmektedir. Bu illeri Konya takip etmektedir. Bununla birlikte Adana, Burdur, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Isparta, İzmir, Mersin, Muğla, Şanlıurfa ve Van illerinden önemli göçler almaktadır. Antalya ilinin büyük şehirler ve çevre illerden önemli göçler aldığı söylenebilir.

Tablo 4: 2022 Yılında Antalya'da İkamet Edenlerin Nüfusa Kayıtlı Olduğu İller

Sıra	İller	Kişi Sayısı	Sıra	İller	Kişi Sayısı
1	Antalya	1094213	23	Adıyaman	20183
2	Konya	97988	24	Erzurum	19142
3	Burdur	79491	25	Tokat	17320
4	Isparta	63505	26	Osmaniye	17155
5	Şanlıurfa	46934	27	Denizli	16934
6	Hatay	43464	28	Eskişehir	16267
7	Afyonkarahisar	41207	29	Samsun	15654
8	Sivas	39211	30	İzmir	15255
9	Ankara	37912	31	Kırşehir	15082
10	Adana	36364	32	Elazığ	14598
11	Van	35930	33	Muğla	14462
12	Kayseri	35441	34	Niğde	14334
13	Kahramanmaraş	35375	35	Ordu	13211
14	Mersin	34857	36	Bitlis	12816
15	İstanbul	33397	37	Kırıkkale	12753
16	Gaziantep	31778	38	Trabzon	12333
17	Mardin	30569	39	Ağrı	12309
18	Batman	27479	40	Erzincan	11445
19	Çorum	27445	41	Şırnak	11314
20	Yozgat	25964	42	Bursa	11155
21	Malatya	21455	43	Aksaray	10634
22	Karaman	20438	44	Kütahya	10290

Kaynak: TÜİK verileri dikkate alınarak oluşturulmuştur

Tablo 4'te 2022 yılı itibari ile Antalya ilinde ikamet edenlerin nüfusa kayıtlı olduğu illere yer verilmiştir. 10.000'in altındaki iller tabloya yansıtılmamıştır. Antalya nüfusuna kayıtlı kişiler dışında en fazla 97988 kişi ile Konya, ikinci olarak 79491 kişi sayısı ile Burdur, üçüncü olarak 63505 kişi sayısı ile Isparta gelmektedir. Antalya'ya göç eden iller sıralamasında İstanbul ilk sırada olmasına rağmen bu listede Antalya'dan sonra 14. sırada yer almaktadır. Benzer şekilde Ankara da göç veren il olarak 2.sırada olmasına karşılık bu tabloda Antalya'dan sonra 8. sırada yer almaktadır. Bu durum, bir ile göç eden insanların tekrar göç ettikleri ilden kendilerinin ya da çocuklarının başka illere ikinci olarak göç etmesi ile açıklanabilir.

Tablo 5: Antalya İlinde Bakanlık Turizm İşletme Belgesi Konaklama Tesis Sayısı

Yıllar	Turizm İşletme Belgesi		
	Tesis	Oda	Yatak
2022	862	226952	488112
2021	875	221780	477476
2020	807	214856	463194
2019	800	213305	459569
2018	791	209792	451950
2017	779	202175	435734
2016	755	193506	418395
2015	734	186245	402153
2014	733	179269	386023
2013	710	169080	362274

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı verileri ile oluşturulmuştur.

Tablo 5'te görüldüğü üzere son 10 yıllık süreçte Antalya ilinde sadece 2022 yılında tesis sayısında ufak bir düşüşün dışında 2022-2013 yılları arasında tesis, oda ve yatak sayılarında sürekli bir artış gözlemlenmektedir.

Tablo 6: Antalya'da 2022-2013 Yılları Arası Konaklama Tesislerine Yerli ve Yabancı Turistlerin Tesise Geliş Sayısı

Yıllar	Tesise Geliş Sayısı		
	Yabancı	Yerli	Genel Toplam
2022	19287526	4024740	23312266
2021	12989618	3669437	16659055
2020	5835903	2460169	8296072
2019	16077147	3060162	19137309
2018	12960549	3655224	16615773
2017	10039062	3813811	13852873
2016	6440920	4887490	11328410
2015	11257311	3256199	14513510
2014	11944480	2712991	14657471
2013	10827654	2966418	13794072

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı verileri ile oluşturulmuştur.

Tablo 6'da görüldüğü üzere 2013 yılında yerli ve yabancı turistlerin tesise geliş sayısı 13794072 kişi iken bu sayı 2022 yılında 23312266 kişiye ulaşmıştır. 10 yıllık süre içerisinde 2020 yılında pandeminin etkisi, 2016 yılında ise Rusya ile yaşanan kriz neticesinde turist sayılarında azalmalar yaşansa da yıllar içerisinde artışlar Antalya'daki önemli turizm hareketlerini göstermektedir.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Antalya'nın nüfusu 2022-2013 yılları arasında Türkiye'nin nüfusuna paralel olarak sürekli arttığı söylenebilir. Antalya'nın net göç hızının hiç bir zaman eksi seviyeye düşmediği görülmektedir. Antalya'ya göç veren illerin başında İstanbul, ikinci olarak Ankara gelmektedir. Bu illeri Konya takip etmektedir. Bununla birlikte Adana, Burdur, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Isparta, İzmir, Mersin, Muğla, Şanlıurfa ve Van illerinden önemli göçler almaktadır. Bu nedenle Antalya ilinin büyük şehirler ve çevre illerden önemli göçler aldığı söylenebilir.

2022 yılı itibari ile Antalya ilinin nüfusu 2688004 kişiden oluşmaktadır. Antalya nüfusuna kayıtlı kişiler dışında en fazla 97988 kişi ile Konya, ikinci olarak 79491 kişi sayısı ile Burdur, üçüncü olarak 63505 kişi sayısı ile Isparta gelmektedir. Antalya'ya göç eden iller sıralamasında İstanbul ilk sırada, Ankara da ikinci sırada yer almasına rağmen Antalya'da ikamet edenlerin nüfusa kayıtlı olduğu iller sıralamasında daha gerilerde yer almaktadır. Bu durum, bir ile göç eden insanların tekrar göç ettikleri ilden kendilerinin ya da çocuklarının başka illere ikinci olarak göç etmesi ile açıklanabilir.

Antalya'da artan göçün yanında ilin turizm potansiyeline bakıldığında tesis, oda ve yatak sayıları ile gerekse yerli ve yabancı turist sayılarında önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Son 10 yıl içerisinde Antalya turizmde hem turist sayısı hem de tesis sayılarında önemli artışlar yaşanmaktadır.

Antalya ilinde sürekli olarak artan turizm faaliyetleri ve sürekli yaşanan göçün olumlu sonuçlar doğurması ve göç edenlerin ile uyum sağlayabilmeleri için gerek kamu kurumları ve gerekse özel kuruluşlar tarafından çalışmalar yürütülmelidir. Turizm ve göç arasındaki ilişki dikkate alınmalı ve bu konuda yeni çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Alam, N. & e-Khuda, B. (2011). Out-Migration From Matlab—A Rural Area of Bangladesh Directions, Levels and Differentials. *Asian Population Studies*, 7(1), 35-50.
- Albeni, M. & Ongun, U. (2005). Antalya Turizminin Türk Turizmi İçerisindeki Yeri ve Krizlerin Antakya Turizmi Üzerindeki Etkileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(2), 93-112.
- Bahar, O. & Bingöl, F.K. (2010). Türkiyede İç Göç Hareketlerinin İstihdam ve İşgücü Piyasalarına Etkileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15(2), 43-61.
- Bahar, O & Kozak, M (2005). Türkiye Turizminin Akdeniz Ülkeleri ile Rekabet Gücü Açısından Karşılaştırılması. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 16(2), 139-152.
- Ballesteros, E.R. & Feria, R.C. (2016). Community-Building and Amenity Migration in Community-Based Tourism Development. An Approach From Southwest Spain. *Tourism Management*, 54, 513-523.
- Beladi, H., Chao, C.C., Ee, M.S. & Hollas, D. (2015). Medical Tourism and Health Worker Migration in Devolving Countries. *Economic Modelling*, 46, 391-396.

- Bhagat, R. B. & Mohanty, S. (2009). Emerging Pattern Of Urbanization And The Contribution Of Migration In Urban Growth In India. *Asian Population Studies*, 5(1), 5-20.
- Bianchi, R.V. (2000). Migrant Tourist-Workers: Exploring the 'Contact Zones' of Post-Industrial Tourism. *Current Issues in Tourism*, 3(2), 107-137.
- Boubtane, E., Dumont, J.C. & Rault, C. (2014). Immigration and Economic Growth in the OECD Countries, 1986-2006. *IZA Discussion Paper*, <http://ftp.iza.org/dp8681.pdf>, Erişim Tarihi: 4.12.2022
- Bove, V. & Elia, L. (2017). Migration, Diversity, and Economic Growth. *World Development*, 89, 227-239.
- Chen H.J. & Fang, I.H. (2013). Migration, Social, Security, And Economic Growth. *Economic Modelling*, 32, 386–399
- Collyer, M., Cherti, M., Lacroix, T. & Heelsum, A.V. (2009). Migration and Development: The Euro-Moroccan Experience. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 35(10), 1555-1570
- Çelik, F. (2007). Türkiye’de İç Göçler: (1980-2000). *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 87-109.
- Çelik Uğuz, S. (2012). Göç ve Turizm: Türkiye-Almanya Örneği. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 10(19), 177-185.
- Deniz, A. & Özgür, E.M. (2010). Rusya’dan Türkiye’ye Ulusaşırı Göç: Antalya’daki Rus Göçmenler. *Ege Coğrafya Dergisi*, 19(1), 13-30.
- DeWind, J., Kim, E.M., Skeldon, R. & Yoon, I.J. (2012). Korean Development And Migration. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 38(3), 371 388.
- Etzo, I., Massidda, C. & Piras, R. (2014). Migration and Outbound Tourism: Evidence From Italy. *Annals of Tourism Research*, 48, 235–249.
- Fidrmuc, J. (2004). Migration and Regional Adjustment to Asymmetric Shocks in Transition Economies. *Journal of Comparative Economics*, 32, 230-247.
- Gössling, S. & Schulz, U. (2005). Tourism-Related Migration in Zanzibar, Tanzania. *Tourism Geographies*, 7(1), 43–62
- Gustafson, P. (2002). Tourism And Seasonal Retirement Migration. *Annals of Tourism Research*, 29(4), 899–918.
- Han, J. & Li, S. (2017). Internal Migration and External Benefit: The Impact of Labor Migration On The Wage Structure In Urban China. *China Economic Review*, 46, 67–86.
- Işık, Ş. (2005). Türkiye’de Kentleşme ve Kentleşme Modelleri. *Ege Coğrafya Dergisi*, 14, 57-71.
- Janta, H., Brown, L., Lugosi, P. & Ladkin, A. (2011). Migrant Relationships and Tourism Employment. *Annals of Tourism Research*, 38(4), 1322–1343.
- Khoo, C.Y., Platt, M. & Yeoh, B.S.A. (2017). Who Migrates? Tracking Gendered Access to Migration Within Households “In Flux” Across Time. *Journal Of Immigrant & Refugee Studies*, 15(3), 326–343.
- Konan, D.E. (2011). Limits To Growth: Tourism And Regional Labor Migration. *Economic Modelling*, 28, 473–481
- Kuentzel, W. F. & Ramaswamy, V.M. (2005). Tourism And Amenity Migration A Longitudinal Analysis. *Annals of Tourism Research*, 32(2), 419–438.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı [KTB] (t.y.). www.kultur.gov.tr, Erişim Tarihi: 01.02.2023
- Ley, D. (2007). Countervailing Immigration and Domestic Migration in Gateway Cities: Australian and Canadian Variations On An American Theme. *Economic Geography*, 83(3), 231–254.
- Liu, Z. (2008). Human Capital Externalities and Rural-Urban Migration: Evidence From Rural China. *China Economic Review*, 19, 521–535
- Lundmark, L., Ednarsson, M. & Karlsson, S. (2014). International Migration, Self-employment and Restructuring through Tourism in Sparsely Populated Areas, *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 14(4), 422–440.

- Möller, P & Amcoff, J. (2016). Tourism's Localised Population Effect in The Rural Areas of Sweden. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 1-17.
- Özekici, Y. K. (2022). Turizm ve Göç Olguları Bağlıntısı Üzerine Bir Değerlendirme. *Tourism Economics, Management and Policy Research*, 2(2), 79-94
- Özözen Kahraman S., (2008). Göç, Gecekondulaşma ve Entegrasyon: Antalya Örneği. *TÜCAUM V. Ulusal Coğrafya Sempozyumu bildiriler kitabı* içinde (ss. 165-174). Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Özyakışır, D. (2017). Göç ve Turizm İlişkisi: Kars İçin Teorik Bir Analiz. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi KAÜ İİBF Dergisi*, 8(15), 151-170.
- Samet, K. (2013). Circular Migration Between the North And The South: Effects On The Source Southern Economies. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 93, 225-242.
- Suliman, S. (2017). Migration and Development After 2015. *Globalizations*, 14(3), 415-431.
- Şahin, C. (2001). Yurt Dışı Göçün Bireyin Psikolojik Sağlığı Üzerindeki Etkisine İlişkin Kuramsal Bir İnceleme. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 57-67.
- Williams, A.M. ve Hall, C.M. (2000). Tourism And Migration: New Relationships Between Production And Consumption. *Tourism Geographies*, 2(1), 5-27.
- Yakar, M. (2012). Türkiye'de İç Göçlerin İlçelere Göre Mekânsal Analizi: 1995-2000 Dönemi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 9(1), 741-768.
- Yılmaz, A. (2014). Uluslararası Göç: Çeşitleri, Nedenleri ve Etkileri. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2), 1685-1704.
- Türkiye İstatistik Kurumu [TUİK] (t.y.). www.tuik.gov.tr, Erişim Tarihi: 01.02.2023